

Relationsrapporten

2026

När boendet blir makt –
och rättvisa en känsla

1. Förord

Vi kan den utantill. Berättelsen om hur kärlek uppstår. Två människor möts, det säger klick och plötsligt känns allt självklart. Nödvändigt. Nästan ödesbestämt. Två pusselbitar skapade för varandra. Men så är det ju sällan.

Kärlek uppstår inte ur tomma intet. Den är beroende av omständigheter och tajming. Förväntningar och behov. Livssituation och gammalt bagage. Den formas utifrån vilka vi umgås med och vilka vi speglar oss i. Och sedan fortsätter den utvecklas utifrån en mängd olika premisser. Små saker som kanske inte alls känns särskilt avgörande i stunden – men som på sikt kan få stora konsekvenser. En ny bostad. Ett nytt jobb. Ett beslut som tas lite för snabbt eller ett som tas lite för sent. Eller av något så oromantiskt som ränteläget. För parallellt med kärleken pågår en verklighet. En världsekonomi som studsar upp och ner, inflation som påverkar ens marginaler, en bostadsmarknad som öppnar och stänger dörrar och en börs som är både oberäknelig och obarmhärtig. Och mitt i allt – två personer som försöker få ihop ett liv.

I år är det sjätte året i rad som vi gör den här rapporten. Den bygger på svar från personer i Sverige som lever i en parrelation – samboende och gifta – och som på olika sätt försöker parera verkligheten tillsammans. Som vanligt undersöker vi hur boendeekonomin påverkar strukturer, handlingsutrymme och maktbalans i en relation, samt vad som händer i skärningspunkten mellan kärlek och ekonomi.

Det är när vi riktar blicken mot den där brännande punkten som sällan får utrymme i berättelsen om kärlek, den om rättvisa och frihet, som relationens faktiska dynamik blir synlig. Kanske är det också där vi förstår om kärleken verkligen är sann.

Jacob Lundblad
VD, Nordax Bank

Om undersökningen

Sifo-undersökningen genomfördes av Verian på uppdrag av Nordax Bank. Syftet är att undersöka hur personer som lever i en parrelation ser på den svenska bostadsmarknaden, samt jämställdheten kopplad till sin boendesituation och relationer. Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Sifos slumpmässigt rekryterade och representativa panel. Totalt gjordes 1 421 intervjuer mellan den 23 februari 2026 och 1 mars 2026 med personer som lever i en parrelation, 18–79 år.

Experter som medverkar i rapporten

Linda Werdi

Bolåneexpert på Nordax Bank

Sara Andersson

Senior utredare på Jämställdhetsmyndigheten

Axel Mårtensen

Bostadspolitisk expert på Stockholms Handelskammare

2. Nyckelinsikter

2026

Mönster som löper som en röd tråd genom materialet. Ibland mindre synliga – nästan alltid närvarande.

Boendet, som vi gärna ser som något privat och personligt, är i själva verket en av de mest strukturella faktorerna i våra relationer. Samtidigt som 79% uppger att de inte känner någon oro för sin boendesituation, är otryggheten tydligt koncentrerad till vissa grupper: bland unga (18–34 år) är nästan var femte orolig. Och hos de som hyr sin bostad är oron fyra gånger så hög som hos villaägare.

Vi pratar mycket om jämställdhet, men organiserar fortfarande våra liv enligt gamla ekonomiska mönster. Män ansvarar oftare för sparande och investeringar (45% jämfört med 26% av kvinnorna), medan kvinnor i högre grad ansvarar för löpande hushållsutgifter och barnrelaterade kostnader.

8% har känt att de inte kunnat lämna sin relation på grund av boendesituationen, vilket alltså motsvarar nästan 400 000 personer*. Dessutom har 5% skjutit upp en separation på grund av partnerns svårigheter att få tag i boende.

Trots skillnader i ansvar, insyn och ekonomisk position upplever 80% att fördelningen av det ekonomiska ansvaret är rättvis. Samtidigt uppger 53% att rättvisa handlar mer om hur det känns än om hur pengarna faktiskt fördelas.

24% av dem som upplever att fördelningen av det ekonomiska ansvaret som orättvis uppger att de känt att de inte kan lämna sin relation på grund av boendesituationen. Till skillnad från 5% hos de som upplever det som rättvist.

37% av dem som svarar att de tjänar mest i relationen uppger att de har bättre insyn i den gemensamma ekonomin, jämfört med 20% bland dem vars partner tjänar mest.

Den som från början gått in med mest pengar i bostaden har inte bara köpt en bostad – utan också en position. I praktiken handlar det om grundtrygghet och förhandlingsutrymme. Saker som inte märks förrän de behövs.

*Beräkningen baseras på SCB:s befolkningsstatistik 2025 för sammanboende personer 18–84 år (exkl. barn). I undersökningen har 892 personer i denna grupp svarat; 8,4% har valt svarsalternativet. Med felmarginal motsvarar detta 6,6–10,2%, vilket extrapolerat till populationen innebär ca 290 000–450 000 personer.

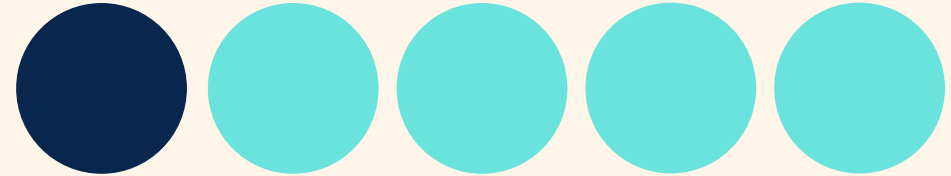

3. Boendet – trygghet för de flesta, oro för några

Boendet är inte bara ett hem – det är en del av ett system. Ett system där tillgång till kapital, stabil inkomst och rätt tajming avgör vem som kan köpa, vem som får hyra och vem som hamnar utanför. För den som äger sitt boende, har en stabil ekonomi och kanske dessutom en partner med liknande förutsättningar, fungerar bostaden som en trygg bas. En plats som skapar handlingsutrymme och framtidstro. Men för den som hyr, som står utanför marknaden eller som saknar ekonomiska marginaler ser verkligheten annorlunda ut. Där blir boendet något mer villkorat. Något som kan förändras snabbt, påverkas av yttre faktorer och som i värsta fall begränsar ens livsval. Det kan också vara en anledning till att relationen sätts på prov. Trygghet blir inte bara en fråga om kärlek och tillit – utan om kontrakt, avtal, kronor och ören.

Endast en av tio (10%) i årets undersökning är oroliga över sin framtida boendesituation. Det är en minskning från 16% 2025. Kanske ett tecken på att osäkerheten har blivit det nya normala och känslan normaliserats.

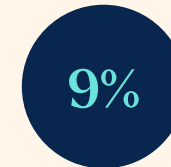
1 av 5 låginkomsttagare är oroliga för sin framtida boendesituation (19%)

Kvinnor är mer oroliga än män

av kvinnorna är oroliga

av männen är oroliga

Med låginkomsttagare avses personer med en månadsinkomst på 0–29 999 kronor.

Det som göms i genomsnittssiffror kommer fram när man gräver lite

Men genomsnittssiffror är som bekant ett elegant sätt att dölja verkligheten. För när vi går djupare framträder en betydligt mer nyanserad bild. Bland unga mellan 18 och 34 år är nästan var femte orolig för sin boendesituation (18%). Bland hyresgäster är oron fyra gånger så hög som bland villaägare. Och bland personer med lägre inkomster är otryggheten inte ett undantag – utan en del av vardagen.

18%

av 18–34-åringar är ganska oroliga

4–6%

bland personer över 50 år

21%

av hyresgäster är ganska oroliga

5%

av personer som bor i villa/radhus

17%

av personer med inkomst under 30 000 kr/mån är ganska oroliga

5%

i gruppen över 60 000 kr/mån

Axel Mårtensen

Bostadspolitisk expert, Stockholms Handelskammare

Rapporten pekar på en aspekt som ofta glöms bort av bostadsmarknadens funktion om hushållens faktiska handlingsutrymme vid livshändelser som separation. Att män i dubbelt så hög grad som kvinnor uppger att de skulle kunna bära boendekostnaderna efter en separation synliggör en obalans mellan könen som riskerar att sätta fler kvinnor än män i utsatta positioner om en relation går sönder. Bilden förstärks ytterligare av att få hushåll har diskuterat vad de ska göra med sitt gemensamma boende vid en separation och att kontantinsatser är ojämnt fördelade mellan könen, vilket i praktiken innebär en snedfördelning av uppmärksamhet mot bostadsmarknaden redan i utgångsläget.

Denna sårbarhet förstärks ytterligare mot bakgrund av de förändrade bolåneregler som trädde i kraft den 1 april i år. I den offentliga debatten har en återkommande slutsats varit att flexibiliteten på bostadsmarknaden riskerar att minska när reglerna för tilläggs lån begränsas samtidigt som insatskraven sänks. Rapporteringen pekar sammantaget på en tudelad effekt, för samtidigt som inträdet på marknaden i vissa avseenden underlättas försvåras samtidigt hushållens möjligheter att anpassa sitt boende över tid, inte minst vid separation där finansiering för att kunna köpa ut sin tidigare partner är central.

Tidigare analyser från oss på Stockholms Handelskammare visar att bostadsmarknadens trösklar påverkar hushållens livsval. Det är ett underbetyg till huvudstadens bostadsmarknad att en av tio unga stockholmare uppger att de avstått från eller tvekat inför att skaffa barn på grund av bostadssituationen. Så även att en av åtta i familjebildande ålder har avstått från att lämna en relation av samma skäl, en problematik som är särskilt tydlig bland kvinnor. Samtidigt saknar nästan var tredje ung vuxen i Stockholm ekonomiska förutsättningar att köpa en enrummare, och lika många har övervägt att lämna regionen. Sammantaget pekar det på en bostadsmarknad med begränsad rörlighet som får konsekvenser för såväl individer och familjers livsval som arbetsmarknad och tillväxt.

Sammantaget pekar både rapportens data och den bredare empirin på ett behov av att i högre grad betrakta bostadsmarknaden ur ett livscykelperspektiv.

En välfungerande marknad måste inte bara möjliggöra ett inträde, utan också säkerställa att hushåll kan röra sig vidare när livssituationen förändras. I annat fall riskerar bostaden att gå från att vara en möjliggörare av ekonomisk och social rörlighet till att bli en begränsande faktor, med konsekvenser som sträcker sig långt bortom själva boendet.

Sara Andersson

Utredare på Jämställdhetsmyndigheten

Bostadsmarknaden bygger på en så kallad tvåsamhetsnorm, det vill säga att de styrande principerna för bostadsförsörjning till synes är utformade för att vi ska bo tillsammans. Antagandet är att två vuxna delar hushåll, inkomster och boendekostnader. Det syns bland annat i hyresvärdars inkomstkrav som utgår från hushållets totala inkomst. Det är dessutom inte bara enklare att beviljas bolån om hushållet har två inkomster utan även mer förmånligt eftersom exempelvis amorteringskrav baseras på hushållets totala inkomst. Resultatet är att sammanboende hushåll ofta har större möjligheter att efterfråga en bostad jämfört med ensamstående hushåll. Det innebär även att sammanboende hushåll oftare har möjlighet att efterfråga fler typer av bostäder än ensamstående. Detta gör att både kvinnor och män kan ha svårt att bära kostnaderna för sitt boende på egen hand. Det synliggörs bland annat genom att många, i synnerhet kvinnor men även män, lämnar ägt boende och flyttar till hyresrätt vid separationer samt att 90% av alla vräkningar gäller ensamhushåll. Tvåsamhetsnormen skapar högre trösklar på bostadsmarknaden och missgynnar ensamhushåll.

Jämställdhetspolitikens utgångspunkt är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att vara ekonomiskt självständiga. Så länge kvinnor och män har olika möjligheter att på egen hand efterfråga en bostad som motsvarar deras behov motverkar det dock måluppfyllelsen.

4. Det viktigaste pratar vi inte om. Alltså inte överhuvudtaget.

Nu till något som nästan blir lite komiskt. 76% har aldrig pratat om vad som händer med boendet vid en separation.

Alltså inte ens lite. Inte ens "vi har snuddat vid ämnet". Utan aldrig. Samtidigt uppger 44% att de och partnern har lika goda möjligheter att köpa en ny bostad om relationen skulle ta slut. Det måste man väl ändå säga är en fascinerande kombination av total tystnad/locket på/huvudet i sanden och ganska starka antaganden?

76%

svarar att de aldrig har pratat med sin partner om vad som händer med boendet vid en separation

13%

svarar att det finns en konkret plan

44%

svarar att de tror att de och partnern har lika god möjlighet att köpa ny bostad vid separation

Linda Werdi

Bolåneexpert på Nordax Bank

”Det finns något djupt mänskligt i detta. Att inte vilja jinxa relationen. Vi vill inte öppna dörren till ett scenario som känns avlägset, obekvämt eller till och med hotfullt. Att prata om vad som händer om det tar slut kan tolkas som att ifrågasätta om man ens tror på förhållandet. Så vi låter bli.

Och i vakuumet uppstår en slags tyst överenskommelse om att “det löser sig”. Vi är nog ganska jämställda ändå. Det kommer bli rättvist – om det skulle behövas. Men om/när frågan väl blir aktuell, vid en separation, en kris eller annat uppbrott, är det inte känslan av jämlikhet som avgör utfallet. Det är de faktiska siffrorna. Kontantinsatsen, inkomsten, kreditvärdigheten, deltiden, föräldraledigheten, pensionen, geografien och så vidare. Eller vem som står på kontraktet. Det vill säga allt det där vi inte pratade om. Så att ställa frågan: “Skulle vi ha samma möjligheter om det tog slut?” kan påstås inte bara vara en ekonomisk fråga. Den utgör grunden för en trygg relation.”

5. Vem har makten?

Pengar är makt. Inte nödvändigtvis synbar makt, utan snarare något som gömmer sig i avtal och invanda mönster. I statistiken blir det tydligt hur denna tysta ordning etableras redan när man köper gemensam bostad. 13% har betalat hela kontantinsatsen. 9% har inte bidragit alls. Det kan låta som tekniska detaljer i ett bostadsköp – men i praktiken är det något mer – en slags första position på relationens finansiella spelplan.

Vid en hypotetisk separation blir detta särskilt tydligt. Män uppger i högre grad att de själva har bäst möjlighet att köpa en ny bostad och nästan en av tre kvinnor håller med. Det är ett slags oskrivet kvitto på den ekonomiska verkligheten. En inre karta över vem som kan röra sig fritt och vem som behöver navigera mer försiktigt. Det handlar alltså inte bara om pengar, utan om en känsla av frihet.

I många relationer behöver den här friheten aldrig testas. Men vetenskapen om att man har den, eller känslan av att man inte har den, påverkar ändå dynamiken. Det påverkar vem som känner sig trygg. Vem som kompromissar. Vem som i slutändan har störst handlingsutrymme. Och kanske är det just där makten ligger. Alltså inte i vem som bestämmer mest i vardagen. Utan i vem som, om det verkligen gäller, faktiskt har möjlighet att välja något annat.

Bland respondenter som lever i en parrelation:

· Bland personer vars partner tjänar mest har 15% inte bidragit alls, jämfört med 5% bland dem som själva tjänar mest

Vem klarar sig vid separation?

- 33% av män tror att de själva har störst möjlighet att köpa ny bostad
- 15% av kvinnor tror detsamma

Omvänt:

- 28% av kvinnor tror att partnern har bäst möjlighet
- 11% av män tror detsamma

Linda Werdi

Bolåneexpert på Nordax Bank

”Det som inte syns i siffrorna, men som ofta ligger bakom dem, är hur startpositionerna ser ut redan innan bostadsköpet. Tillgång till sparande, hjälp från familj eller tidigare inträde på bostadsmarknaden påverkar i hög grad vem som kan bidra med kontantinsats – och därmed också vilken position man får i relationen. Ojämlikheten uppstår alltså inte i relationen, utan följer ofta med in i den.”

Sara Andersson

Utredare på Jämställdhetsmyndigheten

”Här visar våra analyser att singelföräldrar med medianinkomst inte har råd att köpa en genomsnittlig trea i någon av Sveriges 25 största kommuner och att könsskillnaderna i fastighetsägande bland par minskar när de gifter sig men ökar vid skilsmässa. Mäns fastighetsägande ökar i genomsnitt mer än kvinnors i samband med skilsmässa oavsett om de ägde mer, mindre eller lika mycket som kvinnan under äktenskapet.”

6. Traditionellt innehåll i modern förpackning

Vi lever i ett av världens mest jämställda länder. Vi delar föräldraledighet (nåja), vi pratar om värderingar, vi ser oss själva som moderna, medvetna och hyfsat rimliga människor. Och ändå, när vi tittar på hur det ekonomiska ansvaret faktiskt fördelas i relationer, ser man något annat. Inte bakåtsträvande på ett uppenbart sätt. Inte 1950-tal. Men tillräckligt likt för att väcka viss igenkänning.

Män ansvarar oftare för den delen av ekonomin som växer, som till exempel sparande, investeringar och boende. Kvinnor ansvarar oftare för det som förbrukas, som till exempel mat, barnkläder, heminredning. Mat på bordet. Kläder till barnen. En vardag som går ihop både logistiskt och känslomässigt. Det är det osynliga kittet i relationen – det som sällan märks förrän det saknas.

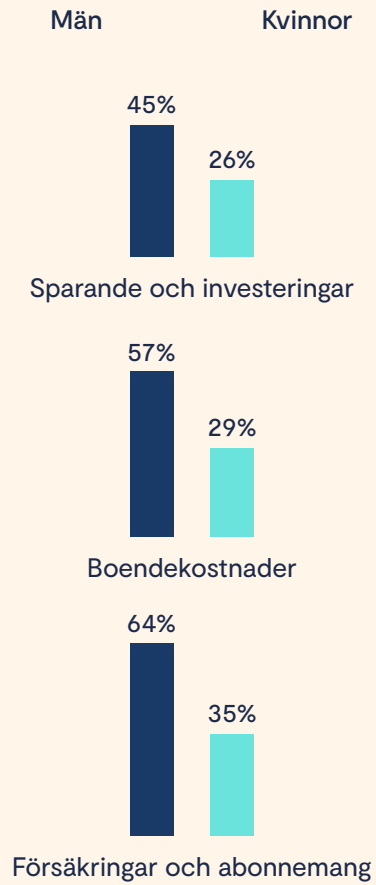
Och där uppstår en subtil men viktig skillnad: det som sparas och investeras tenderar att värderas högre än det som konsumeras, trots att det senare är en förutsättning för att livet överhuvudtaget ska fungera. Det här innebär att två personer i samma relation kan ta lika stort ansvar i praktiken – men bygga väldigt olika ekonomiska framtider.

Ofta sker detta utan att någon riktigt har bestämt att det ska bli så. Det bara händer.

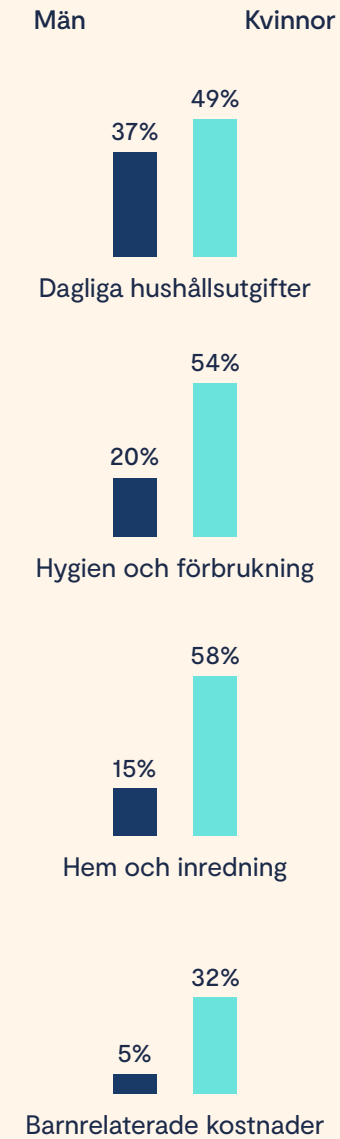
Kanske för att ingen riktigt stannar upp och ställer frågan: Vad leder det här till på sikt? I stunden kan det kännas både logiskt och rättvist, men över tid riskerar det att skapa en obalans som inte blir tydlig förrän när livet förändras. Som vid en separation, när det är dags för pension eller i samband med ett oväntat avbrott.

Män uppger oftare att de ansvarar för:

Kvinnor uppger oftare att de ansvarar för:

Sara Andersson

Utredare på Jämställdhetsmyndigheten

“Inkomstskillnaden är störst i hushåll med barn där kvinnan är 20–29 år. I dessa hushåll har kvinnan nästan 40% lägre inkomst än mannen. Skillnaden i marknadsinkomst är hela 66%.

Vi ser att en stor del av förklaringen till just inkomstskillnaderna för unga hushåll är stora skillnader i uttag av föräldraförsäkringen. Vi kan inte nog poängtera hur viktigt det är att par delar lika på föräldraförsäkringen alternativt att ojämnt uttag kompenseras för genom sparande.“

7. Kunskapsasymmetri cementeras

Den som tjänar mest har oftare bättre insyn i den gemensamma ekonomin. Den som har bättre insyn har oftare större inflytande. Det här är inget dramatiskt och överlagt. Det handlar inte om att någon sitter och "håller inne på information". Snarare är det ett resultat av hur ansvar, intresse och vana fördelas över tid. Den som betalar bolånet loggar oftare in på banken. Den som sköter investeringarna följer marknaden. Den som "har koll på läget" får – helt logiskt – fortsätta ha det. Det handlar inte bara om att veta hur mycket pengar som finns på kontot, utan om hur intresse och ansvar fördelas över tid i grunden om den typen av kunskap som gör att man inte bara kan följa med, utan också påverka riktningen.

Skillnaderna mellan män och kvinnor är tydliga. Män uppger i högre grad att de har bättre insyn i ekonomin än sin partner. Det betyder inte att kvinnor saknar förmåga eller vilja, men det tyder på att kvinnor ofta befinner sig längre från de ekonomiska besluten. Och det är här förutsättningarna glider isär. Den som har insyn vet vad som är möjligt. Den som saknar insyn måste ofta lita på någon annans bild av läget. I en fungerande relation kanske det inte spelar så stor roll. Tilliten bär långt. Men strukturen finns kvar. Och just därför är den så svår att upptäcka. För den uppstår sällan genom medvetna beslut. Den smyger sig på. Genom små val och "det är nog enklast så här". Någon börjar ta hand om ekonomin. Den andra fokuserar på något annat. Och plötsligt har rollerna cementerats.

37% av dem som tjänar mest i relationen uppger att de har bättre insyn i ekonomin

Könsskillnader:

36% av männen uppger att de har bättre insyn i den gemensamma ekonomin än sin partner

20% av kvinnorna uppger samma

8. Rättvisa – en känsla, inte en kalkyl

80% upplever att fördelningen av det ekonomiska ansvaret i relationen som rättvis. Det är en underbart hög siffra. En siffra som signalerar balans, samförstånd och fungerande relationer. Och i någon mening är det också sant, de flesta relationer fungerar. De flesta hittar sätt att organisera sin ekonomi som känns rimliga i vardagen. Samtidigt ser vi tydliga skillnader i ansvar, insyn och ekonomiska resurser. Hur går det ihop? Svaret ligger kanske i att rättvisa inte bara handlar om matematik. Det handlar om mening. Om det känns rimligt. Om det går att leva med.

Detta bekräftas också av siffrorna: 53% menar att rättvisa handlar mer om känsla än om faktisk fördelning. Det är på många sätt vackert. Det visar att relationer inte är Excelark. Att vi är beredda att ge och ta, att anpassa oss, att hitta lösningar som fungerar för just oss. Men det är också problematiskt, för det som känns rättvist i stunden kanske inte är det på lång sikt. Det kanske inte märks så mycket i vardagen. Inte i hur man delar middagskostnader eller vem som swishar hur mycket till vilket barn. Men det kan bli tydligt när livet förändras. Vid separation, pension eller när marginalerna plötsligt spelar större roll.

80% upplever fördelningen av det ekonomiska ansvaret i relationen som rättvis

13% upplever fördelningen som orättvis

Men:

86% av männen upplever denna rättvisa, jämfört med **75%** av kvinnorna

Samtidigt instämmer:

53% i att ekonomisk rättvisa i relationen handlar mer om hur det känns än hur pengarna faktiskt fördelas

9. Allt lugnt... till det kör ihop sig

Enligt de flesta är pengar inte alls en vanlig orsak till konflikt i relationen. Och det är säkert sant, åtminstone på ytan. Räkningarna betalas, kontot räcker (för det mesta) och livet rullar på utan större dramatik. Men om vi fokuserar på personer mitt i livet – alltså mellan 35 och 49 år – ser det annorlunda ut. Då, när livet är som mest sammanflätat med bolån, barn, karriär, logistik och framtidsplanering uppger nästan hälften att ekonomin leder till konflikt i någon utsträckning.

Det är kanske inte så konstigt. Det är här kraven är som störst och marginalerna ofta som minst. Det är här varje beslut får konsekvenser för många år framåt. Ska vi binda räntan? Har vi råd att gå ner i arbetstid? Hur mycket ska vi spara, och till vad? Plötsligt blir ekonomin inte bara en praktisk fråga, utan en spegel av värderingar, prioriteringar och ibland även identitet.

Linda Werdi
Bolåneexpert på Nordax Bank

“En grej som kan tyckas lite märklig när man tänker på det är att kommunikationen verkar fungera sämst bland de som upplever ekonomin som orättvis. På kort sikt kan det fungera. Konflikter undviks, stämningen hålls intakt, vardagen flyter på. Men på längre sikt riskerar tystnaden att göra problemet större. Missförstånd växer. Antaganden tar över. Små irritationer blir till större sprickor. Att prata om ekonomi är därför inte bara ett praktiskt samtal. Det är ett sätt att synka sina liv. Och kanske är det där den verkliga utmaningen ligger, alltså inte i att få ekonomin att gå ihop – utan i att våga prata om den innan den börjar dra isär.”

63% uppger att ekonomi aldrig orsakar konflikt

37% uppger att det sker någon gång per halvår eller oftare

Skillnader:

I åldern 35–49 år uppger **48%** att ekonomin orsakar konflikt i någon utsträckning

Bland personer som upplever fördelningen av det ekonomiska ansvaret som orättvis är konflikter betydligt vanligare

Samma gäller kommunikation:

67% svarar att de aldrig undviker att prata om pengar för att undvika bråk med sin partner

Men bland dem som upplever fördelningen av det ekonomiska ansvaret som orättvis uppger **19%** att de ofta undviker ekonomisamtal, jämfört med **1%** bland dem som upplever det som rättvist. Och bland de som skjutit upp separationen på grund av osäkerhet kring boendesituationen, svarar hela **57%** att de undviker samtal om ekonomi.

10. När ekonomin styr livets största beslut

Ekonomi påverkar inte bara vardagen – den formar också våra mest avgörande livsval. 10% uppger att ekonomin har påverkat beslutet om att skaffa barn. Bland yngre vuxna, 18–34 år, är siffran hela 26%. Det är mer än var fjärde. Och här ser vi kanske något slags skifte som är större än siffran i sig. Att skaffa barn har historiskt setts som ett existentiellt beslut. Något som drivs av vilja, längtan och livssituation. Ekonomin har så klart alltid funnits där i bakgrunden, men sällan som ett uttalat hinder. Nu ser vi att ett av livets mest grundläggande beslut, att bilda familj, allt oftare passerar genom ett ekonomiskt filter.

*Frågan är inte längre bara "vill vi ha barn?"
Utan också: "har vi råd?", "har vi plats?", "har vi marginaler om något händer?"*

För en yngre generation, som i högre grad står utanför bostadsmarknaden, saknar buffertar och möter en mer osäker arbetsmarknad, blir dessa frågor konkreta. Barn innebär inte bara glädje och mening. Det innebär också större behov av stabilitet, större bostad, tryggare inkomster, mer långsiktighet. Och när dessa förutsättningar inte finns på plats skjuts beslutet upp. Det här får konsekvenser – inte bara för individen, utan för samhället i stort. Om ekonomiska strukturer börjar påverka reproduktiva beslut förändras också befolkningsutveckling, familjemönster och livsbanor.

Bland personer i relation:

uppger att ekonomin påverkat beslut om barn

11. Slutsats – En systematisk diskrepans mellan upplevd och faktiskt jämställdhet

Det här är inte en rapport om kris. Det är en rapport om komplexitet. För vid en första anblick ser allt ganska bra ut.

De flesta relationer verkar fungera ganska bra. Vardagen går ihop. Räkningar betalas, beslut fattas, livet rullar. Ekonomin tycks, för de flesta, inte vara ett akut problem. Det finns ingen bred upplevelse av konflikt, ingen kollektiv känsla av att något är fundamentalt fel.

Vi lever i en tid där självständighet är ett ideal. Vi talar om jämställdhet som något självklart. Om frihet, valmöjligheter och rätten att forma sitt eget liv. Samtidigt formas våra relationer fortfarande, ofta omedvetet verkar det som, kring ekonomiska mönster som begränsar just den friheten. De syns kanske inte alltid så tydligt i kronor och ören, men det känns. Vem som “har koll”, vem som kan ta risker och vem som, om allt ställs på sin spets, faktiskt har möjlighet att lämna. En frihet som alltså hundratusentals personer idag svarar att de inte har.

Rapporten väcker som vanligt nya frågor och tankar. Är känslan av rättvisa ett sätt att hantera obalans i relationen? Har det blivit en social norm att inte ifrågasätta eller problematisera ekonomin i relationer? Är det verkligen först vid en kris, exempelvis en separation, som verkligheten blir synlig?

Vi hoppas att vi med den här rapporten kan synliggöra det osynliga.

För det är faktiskt först när vi lyckas förändra strukturerna i grunden som vi på riktigt kan börja prata om frihet, rättvisa och egna val – inte som ideal, utan som jämställda möjligheter.

12. Vägar framåt

1. En mer flexibel (och jämställd?) hyresmarknad

Den 1 juli 2026 träder ett reformpaket i kraft som ska göra hyresmarknaden mer flexibel. Men frågan är vad flexibilitet faktiskt betyder för den som behöver förändra sin livssituation snabbt – exempelvis vid en separation.

Den här rapporten visar att boendet inte bara är en praktisk fråga, utan en fråga om frihet, trygghet och ekonomisk självständighet. Därför bör hyresreformen följas upp utifrån om den faktiskt stärker människors möjlighet att agera när livet förändras, eller om den främst skapar rörlighet för dem som redan har starka ekonomiska förutsättningar.

2. Jämställdhetsindex för Boende och Ekonomi (JIBE)

För att uppnå långsiktig ekonomisk jämställdhet krävs mer än enskilda insatser – det förutsätter strukturell uppföljning och styrning. Ett jämställdhetsindex för boende och ekonomi skulle kunna synliggöra i vilken utsträckning kommuner och offentliga aktörer skapar förutsättningar för ekonomisk självständighet, särskilt för kvinnor, i samband med separation. Ett sådant verktyg kan bidra till ökad transparens och fungera som grund för mer träffsäker policyutveckling.

3. Förtur i bostadskö för nyseparerade

Ingen ska tvingas kvar i en relation av ekonomiska eller praktiska skäl kopplade till boendet. Ett möjligt policyverktyg är att införa en riktad förtur i bostadsköer för personer som nyligen genomgått en separation. I kombination med ett ökat utbud av flexibla boendeformer kan detta stärka individers faktiska handlingsutrymme och möjliggöra att fler lämnar ohållbara livssituationer.

4. Ökat utbud av mellanformer – hyrköp och delägande

Stimulera hyrköpsmodeller, delägande (shared equity) och mer flexibla upplåtelseformer. Det har potential att öka rörligheten och minska trösklar både in och ut ur ägt boende. Kan särskilt stärka grupper med svagare kapitalbas – ofta kvinnor.

Frågor om rapporten & Nordax Bank
hanna.belander@nordax.se

Pressfrågor
oliver.hofmann@nordax.se

